

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

..... Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ .....

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου).

XXV

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΝΤΕ ΜΟΝΓΚΟΜΕΡΥ

ΟΝ Γαβριήλ τὸν ἀκολουθοῦσαν καὶ τέσσερες ἀπὸ τοὺς μισθοφόρους του, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Λακτάνς, ὁ Ὑβόννε καὶ ὁ Πιλάτρούς, κρατώντας τὴς κρυμμένους ἀγγλικὰς σημαίας.

Ὁ νεώρος εὐπατριδῆς κρατοῦσε ὁ ἴδιος στὰ δῦο του χέρια, ἐπάνω σ' ἓνα θελονδένιο μαξιλαράκι, δῦο ἐπιστολὰς καὶ τὰ κλειδιά τῆς πόλεως.

Μόλις τὰ εἶδε ὅλ' αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, ἐνοιώσε ἓνα παράξενο αἰσθημα, ἀνάμικτο ἀπὸ χαρὰ καὶ τρόμο. Καταλάβαινε περὶ τὴν εὐχάριστη εἶδησι, μὰ ὁ ἀγγελοφόρος τὸν ἐτρόμαξε.

—Ὁ ὑπόκομης ντ' Ἐξμές! ψιθύρισε, καθὼς ὁ Γαβριήλ μὲ ἀργὰ βήματα προχωροῦσε πρὸς αὐτόν.

Συγχρόνως ἡ Ἀρτεμὶς τοῦ Πονατιὲ καὶ ὁ κοντοσταυλὸς Μονγκομερὺ, ἀπαλλάσσοντας ἓνα τρομαχτικὸν βλέμμα μετὰ τὸν βασιλέα, ἐπανέλαβαν μετ' ἰσχυρῆς φωνῆς:

—Ὁ ὑπόκομης ντ' Ἐξμές!

Ἐντοπιεταῖς ὁ Γαβριήλ, μ' ἐπισημότητα καὶ σοβαρότητα, γονάτισε μὲ τὸ ἓνα πόδι του μπρὸς τοῦ βασιλέως καὶ εἶπε μὲ φωνὴ σταθερῆ:

—Μεγαλειότατε, ἰδοὺ τὰ κλειδιά τῆς πόλεως τοῦ Καλαί, τὰ ὁποῖα, ὄστερ' ἀπὸ ἑπτὰ ἡμέρας πολεμοῦ καὶ τρεῖς μανιώδεις ἐφόδους, οἱ Ἄγγλοι παρέδωκαν στὸν ἠμνηλότατο δοῦκα ντὲ Γκζῆ.

—Ὅστε τὸ Καλαί εἶνε δικό μας; ῥώτησε ὁ βασιλεὺς, μολοντὶ εἶχε ἀκούσει πολὺ καλά.

—Τὸ Καλαί εἶνε δικό σας, Μεγαλειότατε! ἐπανέλαβε ὁ Γαβριήλ.

—Ζήτη ὁ βασιλεὺς! φωνάζαν τότε μετ' ἑνὴν φωνῆ διὰ οἱ παριστάμενοι, ἐκτὸς ἰσως τοῦ κοντοσταυλοῦ Μονγκομερὺ.

Ὁ Ἐρρίκος Β' ποὺ δὲν συλλογιζόταν περὶ τὰν παρὰ τὸν περιάκτορο καὶ ἄπροσδόκητο αὐτὸ φριχτὸ τῶν στρατευμάτων του, τοὺς χαραίτησε ὅλους μὲ πρόσωπο, στὸ ὁποῖο ζωγραφίζεταν ἡ πὺθ βαθεῖα συγγένεια.

—Εὐχαριστῶ, κύριοι, εὐχαριστῶ! εἶπε, Δέχομαι, ἐν ὀνόματι τῆς Γαλλίας, τὴς ἐπιτηρημίας σας αὐτῆς. Μὰ δὲν πρέπει ν' ἀπειθῶνται μονάχα σὲ μένα... Εἶνε δίκαιο τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ν' ἀπειθῶνθὲ στὸ γενναῖο ἀρχηγὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, στὸν εὐγενικό μου ἐξάδελφο δοῦκα ντὲ Γκζῆ.

Ψιθύροι ἐπιδοκιμασίας διέτρεξαν τὴν ὀμίλησι: μὰ δὲν εἶχε ἔρθε ἀκόμα ὁ καιρὸς ποὺ οἱ εὐγενεῖς τολμοῦσαν καὶ φώναζαν μπρὸς τὸ βασιλεῖα: Ζήτη ὁ δοῦξ ντὲ Γκζῆ!

—Καὶ ἐπειδὴ ὁ γενναῖος καὶ εὐγενὴς ἐξάδελφός μου δὲν εἶνε παρών, ἐξακολουθῆσε ὁ Ἐρρίκος, εἰμαστε εὐτυχεῖς ποὺ μπορούμε τοῦλάχιστον ν' ἀπειθῶνμεν τὴς εὐχαριστίας μας καὶ τὴ συγχαρητήριά μας σὲ σὰς ποὺ τὸν ἀντιπροσωπεύετε ἔδω, κύριε καρδινάλιε τῆς Λωρραίνης, καὶ σὲ σὰς τὸν ὁποῖον ἀνέθεσε αὐτὴ τὴν ἐνδοξὴ ἀποστολὴ, κύριε ὑπόκομη ντ' Ἐξμές.

—Μεγαλειότατε, εἶπε μὲ σεβασμὸ μὰ τοῦ ἠμῶν ὁ Γαβριήλ ὑποκλιόμενος μπροστὰ στὸ βασιλεῖα, συγχορήσατέ με... Τώρα δὲν ὀνομάζομαι περὶ ὑπόκομης ντ' Ἐξμές...

— Πῶς; ἔκανε ὁ Ἐρρίκος Β' κατοπιμάζοντας.

—Μεγαλειότατε, ἐξακολουθῆσε ὁ Γαβριήλ, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἀλώσεως τοῦ Καλαί, νομίζω πὼς ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ φέρω τὸ ἀληθινὸ μου ὄνομα καὶ τὸν ἀληθινὸ μου τίτλο καὶ νὰ λέγωμαι ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΝΤΕ ΜΟΝΓΚΟΜΕΡΥ!

Μόλις ἀκούσθηκε αὐτὸ τὸ ὄνομα, ποῦ, ἐπὶ τόσο χρόνια κανεῖς δὲν εἶχε τολμήσει νὰ τὸ προφέρῃ δυνατὰ μέσα στὸ παλάτι, μὲ ἀπεραντὴ κατατληξίς, ἀνάμικτη μὲ κάποιο τρόμο ζωγραφίστηκε στὰ πρόσωπα ὅλων.

Αὐτὸς ὁ νέος εὐπατριδῆς ἐπιτιμοφορεῖτο μόνος του ὑπόκομης ντὲ Μονγκομερὺ: ἀρα ὁ κόμης ντὲ Μονγκομερὺ, ὁ πατέρας του, ἦταν ζωντανὸς ἀκόμα... Ὑστερ' ἀπὸ μιὰ πόση μακρὰ ἐξαφάνισεν τὴ ἐσημειανὴ ἐπιστοφὴ αὐτοῦ τοῦ παλαιοῦ ὀνόματος ποὺ ἦταν πόσο περίφημο ἄλλοτε;

Ὁ βασιλεὺς μάντεψε ὅλ' αὐτὰ τὰ ἄφωνα σχόλια... Εἶχε γίνῃ μὲ λευκὸ ἀπὸ τὸ ἰταλικὸ περιλαίμιό του καὶ τὰ χεῖλη του ἔτρεμαν ἀπὸ ἀντομνησμία καὶ ὄργη.

Ἡ Ἄρτεμης τοῦ Πονατιὲ εἶχε ἀνατορμαίσει καὶ ἐκείνη καὶ τὸ ἄλλο μὰ τοῦ Μονγκομερὺ ἔλαμπε ἔσπρινά.

—Τὶ σημαίνει αὐτό, κύριε; ῥώτησε ὁ βασιλεὺς, συγκαταρούμενος μὲ δυσκολία. Ποῦ εἶν' αὐτὸ τὸ ὄνομα ποὺ τολμάτε νὰ παίρνετε; Καὶ σὲ τί ὀφείλεται ἀπὸ τὸ θάρρος σας;

—Αὐτὸ τὸνομα εἶνε τὸ δικό μου, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ Γαβριήλ μὲ τὴν ἴδια σταθερῆ φωνή, καὶ αὐτὸ, ποὺ ἡ Μεγαλειότης σας ὀνομάζει θάρρος εἶνε ἡ ἐμπιστοσύνη μου πρὸς τὸ βασιλεῖα μου.

Ἦταν φανερὸ πὼς ὁ Γαβριήλ εἶχε θέλησει μὲ τὴν τόλμη του νὰ καταλάβῃ τὸ βασιλεῖα ἐξ ἀπρόσδοκου καὶ νὰ τοῦ ἀποκλείσει κατὰ ὑποχρῶσιν καὶ κατὰ ὑπερφυγί.

Ὁ Ἐρρίκος Β' τὸν κατάλαβε καὶ ἐπειδὴ φοβόταν μήπως παραφερθεῖ, εἶπε μὲ ψυχρότητα:

—Ἡ προσωπικὴ μας ὑπόθεσι μορεῖ νὰ κανονιστῇ ἀργότερα. Μὰ αὐτὴ τὴ στιγμή μὴ ξεχάτε πὼς εἶστε ἀνεσταλμένοι τοῦ δοῦκος ντὲ Γκζῆ καὶ ὅτι, ὅπως ὑποθέτω, ἡ ἀποστολὴ σας δὲν τελείωσε ἀκόμα...

—Ἔχετε δίκαιο, εἶπε ὁ Γαβριήλ, κάνοντας μὰ βαθεῖα ὑπόκλιση. Μοῦ μένει νὰ παρουσιάσω στὴ Μεγαλειότητά σας τὴς σημαίας ποὺ κρυφώσαμε ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Ἰδοὺ τες. Ἐπὶ πλέον ἔχω νὰ σὰς παραδώσω τὴν ἰδιόχειρη αὐτῆς ἐπιστολῆ τοῦ δοῦκος ντὲ Γκζῆ.

Καὶ προσέφερε στὸ βασιλεῖα, ἐπάνω στὸ μαξιλαράκι, τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Σημαδεμένου. Ὁ βασιλεὺς τὴν πήρε, τὴν ἀποσφράγισε καὶ δινώντας τὴν μὲ ζωηρότητα στὸν καρδινάλιο τῆς Λωρραίνης, εἶπε:

—Σὲ σὰς, κύριε καρδινάλιε, ταρμαίσει ἡ χαρὰ νὰ μὰς διαβάσετε δυνατὰ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ ἀδελφοῦ σας. Δὲν ἀπειθῶνεται στὸ βασιλεῖα, μὰ στὴ Γαλλία.

Ὁ Κάρολος τῆς Λωρραίνης ὑποκλίθηκε, πήρε μὲ σεβασμὸ ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ βασιλέως τὴν ἐπιστολὴ καὶ ἐδιδιλωμόντας τὴν, διάβασε μέσα στὴν πὺθ βαθεῖα σιωπὴ τὰ ἔξης:

—Μεγαλειότατε,

Τὸ Καλαί εἶνε δικό μας. Κυριεύσαμε μέσα σὲ μιὰ ἑβδομάδα τὴν πόλι αὐτὴ ποὺ οἱ Ἄγγλοι πρὸ δῦο αἰῶνων χρειάστηκαν ἕναν ἀλόκληρο χρόνο γιὰ νὰ τὴν πάρουν. Τὸ Γκνὸ καὶ τὸ Χάμ, τὰ δῦο τελευταία σημεῖα ποὺ κατέχουν ἀκόμα στὴ Γαλλία, δὲν μποροῦν περὶ ν' ἀντισταθῶν. Τολμῶ μάλιστα νὰ ὑποσχεθῶ στὴ Μεγαλειότητά σας ὅτι πρὶν περάσουν δεκαπέντε μέρες, θὰ ἔχω διώξῃ ὀριστικὰ τοὺς κληρονομικοὺς μας ἐχθρούς ἀπὸ τὸ βασιλεῖό σας.

—Ὁσέωρησα καθῆκον μου νὰ φερθῶ μεγαλόθυμα πρὸς τοὺς νικημένους. Μὰς παρέδωσαν τὸ πυροβολικὸ τους καὶ τὰ πολυμορφιὰ τους καὶ ἄφησαν ὅσους ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Καλαί, ἦθελαν ν' ἀποσφραγίσῃν τὴν Ἄγγλια.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν μας καὶ τῶν πληγωμένων μας εἶνε ἀσημαντὸς χάρις στὴν ταχύτητα τῆς ἐνεργείας μας.

—Δυστυχῶς, ὁ χρόνος καὶ ἡ ἀνεῖσις νὰ ἐπεκταθῶ σὲ λεπτομέρειες, μοῦ λείπουν, Μεγαλειότατε. Εἰμαι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος σοβαρὰ πληγωμένος...

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ καρδινάλιος τῆς Λωρραίνης χλωμάσε καὶ σταθῆκε...

—Πῶς; ὁ ἐξάδελφός μας εἶνε πληγωμένος; ῥώτησε ὁ βασιλεὺς μὲ ἀνησυχία.

—Ἡ Μεγαλειότης σας καὶ ἡ Γιανιρότης σας ἄς ἠρῶσάν! εἶπε ὁ Γαβριήλ. Ἡ πληγὴ αὐτὴ τοῦ δοῦκος ντὲ Γκζῆ, χάρις στὸ Θεὸ, δὲν θὰ ἔχη συνέπειες... Δὲν θὰ τοῦ μείνῃ ἀπ' αὐτὴ παρὰ μιὰ εὐγενεῖα σὴλὴ στὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἐνδοξὸ παρτισουάκι «Σημαδεμένος».

Ὁ καρδινάλιος, ὁ ὁποῖος ἐντοπιεταῖς εἶχε διαβάσει μερκεῖς γραμμὰς παρακάτω, μπόρεσε νὰ δεδωθῇ καὶ μόνος του, ὅτι ὁ Γαβριήλ, εἶλεγε τὴν ἀλήθεια καὶ, καθυστοχασμένος, ἐξακολουθῆσε τὴν ἀνάγνωσι:

—Ὅσο σὸθῃκα—ἐγραφε ὁ δοῦξ—χάρις στὴν ἔγκαιρο ἐπέμβεισι καὶ στὴν πραγματικὴ μεγαλοφυῖα ἐνὸς νεαροῦ χειρῶν, οὐ, κατὰ Ἀμβροσίου Παρε, ἄλλὰ εἰμαι ἀδύνατος ἀκόμα καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἐπεκταθῶ...

Ἡ Μεγαλειότης σας ἐν τούτοις μορεῖ νὰ μὰθη περισσοτέρως λεπτομέρειες ἀπὸ τὸν κοιμιστῆ τῆς παρουσίας, τῶν κλειδιῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀγγλικῶν σημαίων, γιὰ τὸν ὁποῖο θεωρῶ καθῆκον μου νὰ τῆς μιλήσω πρὶν τελειώσω.

—Δοῦπον, Μεγαλειότατε, ἡ γημὴ τοῦ καταληκτικῶ αὐτοῦ θρηάμενος δὲν ἀνῆκει σὲ μένα! Ἐκανα βέβαια καὶ ἐγὼ ὄχι, μποροῦσα μὰζν μὲ τὰ γενναῖα μας στρατεύματα, μὰ αὐτὸς ποὺ συνέλαβε πρῶτος τὴν ἰδέα τῆς ἀλώσεως τοῦ Καλαί, αὐτὸς ποὺ μὰς ἔδωσε τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως τῆς καὶ αὐτὸς ποὺ συνέτελεσε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον στὴν ἄλωσι του, εἶνε ὁ ὑπόκομης ντ' Ἐξμές...

—Φαίνεται, κύριε, εἶπε ὁ βασιλεὺς ἀπειθῶνόμενος στὸ Γαβριήλ, ὅτι ὁ ἐξάδελφός μας δὲν σὰς ἤξερε ἀκόμα μὲ τὸ καινούργιο σας ὄνομα...

—Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ Γαβριήλ, δὲν θὰ τολμοῦσα ποτὲ νὰ πάρω αὐτὸ τὸ ὄνομα γιὰ πρώτη φορὰ, παρὰ μόνον μπροστὰ στὴ Μεγαλειότητά σας...

Ὁ Ἐρρίκος Β' ἔκανε ἓνα νόημα στὸν καρδινάλιο τῆς Λωρραίνης, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθῆσε τὴν ἀνάγνωσι τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀδελφοῦ του:

—Σὰς ὀμολογῶ ὅτι οὔτε σκεφτόμουν καὶν μιὰ τέτοια παράτολμη ἐπιχειρήσι, ὅταν ὁ κύριος ντ' Ἐξμές ἤρθε καὶ μὲ βρήκε στὸ

Λούβρο, μού ξέθεσε το ύπεροχο σχέδιό του, μού διέλυσε τις φιλοδοξίες μου και τους διαταγμούς μου και τέλος μού καθώρισε το καθετί σχετικώς με το πολεμικό αυτό μεγαλόπυγμα πού θα έφτανε μονάχο του για να δοξάση μιὰ δλόκληρη βασιλεία.

Μα αυτά δεν είνε ακόμη τίποτε. Δεν μπορούσα βέβαια να ριφονιδυνεύσω έτσι απερίσκεπτα σε μιὰ τόσο σπουδαία επιχείρησι. Ήρπεσε η συμβολή της πείρας να κίνη να φανούν πραγματοποιήσιμα τὰ δνεια αυτά τού θάραους. Ο κύριος ντ' Έξμής λοιπόν διευκόλυνε τόν κύριο στρατάρχη Στρώτσι να μη μεταμφιεσμένος στο Καλαί και να δη από πού μπορούσαμε να επιτεθώμε και ποιά ήταν τα πιο εύλογα σημεία της όχυρώσεως. Επί πλέον, ο κύριος ντ' Έξμής μās έδωσε ένα ακριβές και λεπτομερέστατο σχέδιο τών τειχών και τών άλλων όχυρών σημείων, έτσι πού προχωρούσαμε προς τó Καλαί ξέροντας πού ακριβώς διευθυνόμαστε.

Κάτω απ' τὰ τείχη της πόλεως και στάς εφόδους έναντιόν τού Νεϊρέ και τού Παληού Φρουρίου, παντού ο κ. ντ' Έξμής, επί κεφαλής τών άλλων μισθοφόρων του, έκανε πραγματικά θαύματα ανδρείας. Μα και αυτά ακόμα δεν είνε τίποτε...

Ξέρετε βέβαια, Μεγαλειότατε, τó φρούριο τού Ρισμπανκ, πού προσοπίει την είσοδο τού Καλαί από θάλασσης. Από κει λοιπόν, επρόκειτο να φτάσουν στους Άγγλους τεράστιες έπισχύσεις, προερχόμενες απ' τή χώρα τους. Αν όμως όχρωταν ή έπισχύσεις αυτές, έμεις θα καταστρεφόμαστε κυριολεκτικώς κι' ή γιγαντιαία μας επιχείρησις θ' αποτύγχανε οικτρά. Ούτε πλοία, ούτε κανένα άλλο τσούπο είχαμε για να κρυψούμε τó φρούριο αυτό πού τó προστατεύε ο Ωκεανός. Και όμως, ο ύποκόμης ντ' Έξμής έκανε τó ακατόρθωτο αυτό θαύμα και κρύφισε τó Ρισμπανκ! Τη νύχτα, μόνος με τούς μισθοφόρους του σε μιὰ θάρρα, μόδεσε, έπειτα από ένα έπικίνδυνο ταξίδι και μιὰ τρομαχτική αναρρίχησι στα τείχη, να στήση τή γαλλική σημαία επάνω στο απόρθητο αυτό φρούριο...

Στό σημείο αυτό, παρά την παρουσία τού βασιλέως, ένας ψήυρος θανασιωχό πού τίποτε δεν μπορούσε να τόν συγκρατήσει, διακόρη μιὰ στιγμή την ανάγκωσι.

Η στάσις τού Γαβριήλ πού έβρινε δοθιος με τὰ μάτια χαμηλωμένα, γαλήνιος, αξιοπρεπής και μετριόφρων, σε δύο όρημάτων άπόστασι απ' τó βασιλέα, μεγαλώνε την έντυπωση πού προκαλούσε ή περιγραφή τού θηρίακού καταφύκιότος του και γούητε συγχρόνως τις νέες γυναίκες και τούς γέροντες πολειμιστάς.

Κι' ο ίδιος ο βασιλέυς κατασφραγιμένως κίτταζε τώρα με γλαυκότητα τόν νεαρό ήρωα της έπιης αυτής περιπέτειας.

Μονάχα ή Άρτεμις τού Πουατιέ δάγκωνε τὰ λενικά της χείλι, ενώ ο Μονμορανού είχε μάλεινει τὰ πικνά του βλέφαρα:

Ο καρδινάλιος, έλειτ' απ' τή σύντομη αυτή διακοπή, έξωκοιούθησε:

Μετά την άλωσι τού Ρισμπανκ, τó Καλαί ήταν δικό μας. Τά άγγλικά πολεμικά πού έφεραν τις έπισχύσεις, ούτε τόληρασαν να επιχειρήσουν μιὰ άνωφελή έπίθεσι. Έπειτα από τρεις ήμέρες, παίναμε θριαμβευτικά στο Καλαί, δοηθούμενι και σ' αυτό πάλι από την ένοπλη έξέγερσι τών κατοίκων του, πού την είχε προκαλέσει ο ύποκόμης ντ' Έξμής.

Κατά την ύστατη εκείνη στιγμή τού άγώνος, Μεγαλειότατε, δέχηκα την τρομερή αυτή πληγή πού λίγο έλειπε να μού στοιχίση τή ζωή. Και αν μού επιτρέπετε ν' αναφέρω, έλειτ' απ' τις τόσες ύπηρεσίες τού ύποκόμητος ντ' Έξμής προς τή Γαλλία και μιὰ ύπηρεσία του προς έμένα, θα προσθέσω ότι αυτός, διά της έιας σχεδόν μού έφερε στο κρεβάτι μου τόν μαίτη Άμβρόσιο Παρέ, ο οποίος με έσωσε....

— Ω! κύριε ύποκόμη... Σας εύχαριστώ ιδιαιτέρως! είπε ο καρδινάλιος της Λωρραίνης διακατάοντας την ανάγκωσι του και δίνοντας μ' έγκαρδιότητα τó χέρι του στο Γαβριήλ.

Έπειτα έξωκοιούθησε την ανάγκωσι της έπιστολής τού αδελφού του:

Μεγαλειότατε, άποδοίμων συνήθως την τιμή τέτοιων θριάμβων στον άρχηγό τών στρατευμάτων πού τούς καθήγαγε. Ο κύριος ντ' Έξμής πρώτος, ο οποίος είνε τόσο μετριόφρων όσο και μεγάλος, θ' άριε να σβύση τόνμα τó δικό μου. Έτόσο μού φαίνεται δικαία να πληροφορήσω τή Μεγαλειότητά σας, ότι ο νεαρός έπατριδής πού θα σας δώση αυτή την έπιστολή ήταν πραγματικώς ο νους και τó χέρι αυτής της επιχείρησεως και ότι, χωρίς αυτόν, τó Καλαί αυτή τή στιγμή πού σας γράφω μέσ' απ' τó Καλαί, θα θριασκόταν ακόμα στα χέρια τών Άγγλων. Ο κ. ντ' Έξμής με παρακάλει να μη τó πώ αυτό παρά μόνο στο βασιλέα. Τó κάνω λοιπόν έδώ μ' εύγνωμοσύνη και με χαρά.

Τó καθήκον μου ήταν να δώσω στον κύριο ντ' Έξμής αυτό τó ένδοξο πιστοποιητικό. Τά ύπόλοιπα είνε δικό σας δικαίωμα,

Μεγαλειότατε... Ένα δικαίωμα πού τó ζηλεύω, μα πού δεν μπορώ, ούτε θέλω να τó σφετεριστώ. Δεν υπάρχων άλλοτε δώρα, με τά όποια μπορεί να πληρωθή ή άλωσις μιās πόλεως σαν τó Καλαί κι' ή σωτηρία της Γαλλίας δλόκληρης.

Μού φαίνεται έν τούτοις, όπως μού είπε ο κύριος ντ' Έξμής, ότι ή Μεγαλειότης σας έχει στα χέρια της ένα δώρο άξιο της κατακτήσεώς του. Και πραγματικά ένας βασιλέυς, ένας μεγάλος βασιλέυς σαν και σας, μπορεί να πληρώση ένό τέτοιο βασιλικό κατόρθωμα.

Πάντως, παρακαλώ τόν Θεό να σας μακροημερεύη ύπέρ της Γαλλίας, — και διατελώ ταπεινός και άφοσιωμένος θεράπων της Μεγαλειότητός σας

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΝΤΕ ΓΚΥΖ

Καλαί, 8 Ίανουαριου 1558.
Όταν ο Κάρολος της Λωρραίνης τελείωσε την ανάγκωσι της έπιστολής τού αδελφού του και την παρέδωσε πάλι στο βασιλέα, κενένας δεν μόδεσε πειά να συγκρατήση τόν γενικό ένθουσιωμό και μιὰ κραυγή βγήκε από τά στόματα όλων:

— Ζήτω ο ύποκόμης ντ' Έξμής!...

Ο Έρρίκος Β' έννοιωσε τόν γενικό αυτό ένθουσιωμό να τόν πλημμυρίζει κι' αυτόν και πλησιάζοντας τόν Γαβριήλ, τού έδωσε τó χέρι και τού είπε:

— Λαμπρά, κύριε! Αυτό πού κάνετε ήταν πολύ ώραίο... Εύχομαι να μπορέσω, όπως μού έλεγε ο κύριος ντ' Έξμής, να σας δώσω μιὰ άναμοιβή πραγματικώς άξια της σας και άνταξία μου!...

— Μεγαλειότατε, απάντησε ο Γαβριήλ, δεν φιλοδοξώ παρά μιὰ μονάχα άνταμοιβή, ή Μεγαλειότης της έξουσι παών...

Αντιλαμβάνόντος όμως ο βασιλέυς, πού φανέρονε ότι δεν ήταν έπικρατα κείνη η ύπόληψη γι' αυτό πού ήθελε, πρόσθεσε:

— Γαβριήλ, Μεγαλειότατε... Η δουλεια δεν έτελείωσε ακόμα έντε-

— Τι έλε πάλι; ρώτησε ο βασιλέυς.

Μεγαλειότατε, μιὰ έπιστολή της Ύψιφιλτάτης Άρτεμιδος ντε Κάστρο για τή Μεγαλειότητά σας.

— Της Άρτεμιδος; Έκανε ζωηρά ο βασιλέυς.

Και με μιὰ κίνησι γρήγορη κι' ασυλόγηστη σηλώθηκε απ' τó θρόνο του, κατέβηκε τά δύο σκαλοάτια του, πήρε μόνος του την έπιστολή της κόρης του και είπε, χαμηλώνοντας τή φωνή του:

— Ωραία, κύριε!... Δεν άποδίδετε μόνο στο βασιλέα τή χαμένη πολιτεία του, αλλά και στον πατέρα τή χαμένη κόρη του... Έχω τώρα δύο μεγάλα χρέη άπέναντι σας... Μα άς διαβάσουμε αυτή την έπιστολή.

Και, επειδή ο αιλικό, άκίνητος και άφρονος, περιέμειαν διαταγές τού βασιλέως, ο Έρρίκος φώναξε δυνατά:

— Δεν σας έμποδίζω, κύριε, να εκδηλώσετε τή χαρά σας... Δεν έχω να σας άνακουλώσω πειά τίποτε... Τά ύπόλοιπα είνε δουλειά δική μου και τού άπεστειλμένου τού δουκάου ντε Γκίζ... Μπορείτε λοιπόν να σχολιάσετε τó ευτυχές γεγονός και να χαρήτε, κύριε!...

Μόλις ο βασιλέυς είπε αυτά τά λόγια, όλοι οι ευγενείς χωρίστηκαν σε όμιλους και άρχισαν να συζητούν και να σχολιάζουν την καταπληκτική κι' ευχάριστη είδησι.

Μονάχα ή Άρτεμις τού Πουατιέ κι' ο κοντόσταυλος Μονμορανού έξωκοιούθησαν να παραμένουν στις θέσεις τους, κατασκωπεύοντας με τά βλέματά τους τόν βασιλέα και τόν Γαβριήλ.

Σε μιὰ στιγμή μάλιστα ή Άρτεμις, μη μπορώντας πειά να κρατηθή, πλησίασε με τρόπο τόν Έρρίκο Β'. Μα ο βασιλέυς δεν την άντελήφθη καθόλου, γιατί ήταν άποροσημένως δλόκληρης από την άνάγκωσι της έπιστολής της κόρης του.

— Άγαπημένη μου Άρτεμις!... Άγαπημένη μου Άρτεμις!... ψυφούρισε κάθε τόσο με τρυφερότητα.

Όταν κάποτε τελείωσε την ανάγκωσι του, παρասυρόμενος από τόν μεγαλόπυχο και τίμο χαρακτήρα του, είπε σχεδόν δυνατά προς τόν Γαβριήλ:

— Η κόρη μου μού συνιστά κι' αυτή τόν άτελευθερωτή της κι' έχει δικήν. Μού λέγει ότι άχι μόνο της άποδώσατε την έλευθερία, κύριε, αλλά και της σώσατε την τιμή!...

— Ω! έκανα τó καθήκον μου, Μεγαλειότατε, είπε ο Γαβριήλ.

— Τώρα λοιπόν είνε ή σειρά μου να κίνη και τó δικό μου καθήκον! είπε δυνατά ο Έρρίκος Β'. Τώρα θα μιλήσουμε ο δύο μας, κύριε!... Πέστε μου, τι έπιθυμείτε από μένα, ΚΥΡΙΕ ΥΠΟΚΟΜΗ ΝΤΕ ΜΟΝΤΚΟΜΕΡΥ;

XXVI
ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΑ

ΚΥΡΙΕ ΥΠΟΚΟΜΗ ΝΤΕ ΜΟΝΤΚΟΜΕΡΥ! Άκούγοντας τόν βασιλέα να τόν άποκαλή έτσι, ο Γαβριήλ άνασκήρτησε από εύτυχία.

Όστε ο Έρρίκος Β' θα συγχωρούσε τόν πατέρα του; (Άκολουθεί)

Ο Έρρίκος Β'